

Stilblad 10

MURERMESTERVILLAEN FRA 50'ERNE

Murermestervillaerne er efterkrigstidens drøm om det solide håndværkerhus.

Hustypen er en variant af den mest udbredte danske hustype: det halvandenetages hus opført i teglsten og med tegltag. Hvor *Bedre Byggeskik* og *Den funktionelle tradition* tidligere havde bearbejdet typen ud fra bestemte arkitektoniske ideer, så er 50'ernes murermesterudgaves idegrundlag mere under spillet og i stedet styret af en blanding af håndværksmæssig tradition, tilsat få nyskabelser, samt en stor forkærlighed for teglstensarkitekturen. En forkærlighed, der kunne udvikle sig til, at den ellers så nøgterne hustype fik tilføjet enkelte, nostalgiske facadedetaljer.

Til gengæld var der stor konsekvens omkring hustypens to arkitektoniske grundelementer: Taget og murværket.

Et markant tag med et stort tagudhæng, 45 graders taghældning dækket med teglsten og båret af synlige, taktfaste spær.

Murstenen skulle helst være blødstrøgen, den gule sten gerne flammert og den røde i en klar rød farve. Fugerne var trukket lidt tilbage for at fremhæve stenenes rustikke stofflighed, der var en stærk kontrast til det malede træværk. Kontrasten mellem de røde mure og de hvidmalede vinduer, tagspær og jernrækværk var et populært tema.

Facaderne havde flere motiver: I gavlene kunne vinduer og døre være placeret i en regulær symmetrisk orden, medens længefacaden var komponeret mere frit. Facaden kunne bestå af forskellige elementer og former, som for eksempel et stort "blomstervindue", der var trukket ud fra facaden, en entredør, der var afsluttet foroven med en halvrund muret bue, og endelig et køkkenvindue, der flankeredes af markante, malede vindues-skodder for at opnå den rette balance i det samlede facadebillede. Man holdt af at "pifte" huset op med nostalgiske elementer som blyindfattede ruder med kulørt glas, smedejernslamper og ikke mindst de murede indramninger af vinduer og døre.

10. MURERMESTERVILLAEN FRA 50'ERNE

ANBEFALINGER

Overflader og bygningsdele Murværkets stofflighed fik stor opmærksomhed; stentypen, forbandtet, fugetypen og -farven er valgt med omhu. Overfladebehandlinger som vandskuringer og lignende kan ikke anbefales, det kan omfugning af mørnede fuger derimod.

Taget, dækket med røde teglsten, er hustypens særlige kendetegn; sammen med murværket giver det huset en flot, homogen, stofflig kvalitet. Andre tagdækningsmaterialer, inklusiv glaserede teglsten, kan ikke erstatte denne unikke stofflighed.

Vinduerne har både været udført med et stort glasfelt uden sprosser og med en lodret sprossedeling. "Blomstervinduet" har sin helt egen opdeling i mindre felter. Rammer og karme har været af træ, oftest hvidmalede. Plasticvinduer skæmmer husets stofflighed.

Entredørens karme var malede, medens døren kunne være i lakeret naturtræ. Rækværk blev udført med slanke, hvidmalede jernprofiler. Udvendige trapper var ofte beklædt med klinker, for eksempel Hasleklinker, der også anvendtes til sålbænke.

Bygningsændringer og tilbygninger Hustypen er robust og findes i mange varianter. Det kan til- og ombygges uden at miste sit særpræg, når man fastholder det markante tag og stoffigheden. Ved tilbygning bør den nye tagrygs højde holdes under hovedhusets. Huskroppen kan forlænges, tilbygges vinkelret eller parallelforskydes. Påbygning af kviste er problematisk, da det bryder husets grundtræk – den store tagflade. Tilbygninger med fladt tag kan ikke anbefales.

